

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΖΕΒΑΚΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΜΠΕΛΛΑΣ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Η Όρατα Άνναμπέλλα ντε Πιέν είν' έρωτευμένη μέ το γιού το προμερού κοινοσταύλου Μονισουρού, το γενναίο Φραγκίκο. Συγχρόνως όμως την αγαπά κι' ο αδελφός του Φραγκόλο, Έρρικος, και, για να την εκδικηθεί, τήν φράζει τον έρωτά της στό γέρο πατέρα της. Ο άρχων ντε Πιέν την καταρτίζει και τή διαγγέλλει ότι το σπίτι του Ξεβελόι είν' όμως ο Φραγκόλο και τήν παντρεύει τήν ίδια νύχτα, δυ-στυχώς όμως ο πατέρας της Άνναμπέλλας πεθαίνει. Την ίδια ατόχη νύχτα χρακίε ζαρκά στον πόνο του ο κοινοσταύλος και σπαστεί το Φραγκόλο να φύγει για τον πόλεμο. Ο Φραγκόλος έμιστοιείται τήν Άνναμπέλλα στον Έρρικο και φεύγει. Ο Έρρικος όμως τρέχει στό σπίτι της Άνναμπέλλας και ζητεί να τήν κληιά δια τής βίας δική του. Η Άνναμπέλλα καταφεύγει στό σπίτι τής προσού της, όπου γεννάει, μετά μερικούς μήνες, ένα χαριτωμένο κοριτσάκι, τή Λουίζα.

Ένας χρόνος περάει κι' έκείνη ο Φραγκόλος πού τον νοιάζει όλκι νεκρό, εναγυρίζει. Ο Έρρικος, για να κρήνη στόμα του, τού λέει ότι η Άνναμπέλλα τόν άπάτησε, απειλώντας συγχρόνως τήν άτυχία νέα ότι θα σφάζει το παιδί της, το όποιο τή έχει άρπάξει ο άφοσιωμένος το ήπότης Παρναγιάν, άν τού άκουσει. Η Άνναμπέλλα σασπιάνει... Ο Φραγκόλος ζητεί τότε τόνομα τού σενεζού της κι' ο Έρρικος τού λέει ότι είν' αυτός, Μονισουρόν και ο Έρρικος τραυματίζεται θανάτεια. Η Άνναμπέλλα, στην όποια απέδωσε ήρή το παιδί της ο Παρναγιάν, τρέχει τώρα στό Παρίσι να συναντήσει το Φραγκόλο. Συνατά όμως τόν άφραγο και άδουλόχο πατέρα της, στον όποιο διαγγέλει τά να πάτα, μέ ο κοινοσταύλος δέν συγκινηθεί. Τής όνει να ύπογραφή ένα έγγραφο διαλύσεως τού γάμου της, απειλώντας τήν ότι διαφορετικά θα φυλακίσει τόν Φραγκόλο ίσοδώς!

Η Άνναμπέλλα αναγκάζεται να ύπογράφη... χρόνια περιού στο μεταξύ. Ο Φραγκόλος παντρεύεται τήν Άρτεμιδα, χωρίς να τήν αγαπά. Έντολή τού Βασιλέως. Η Άνναμπέλλα ζή τώμα στο Παρίσι, έρημη, κρημένη άπ' τά μάτια τών αδελφών Μονισουρού πού ζητάνε κι' οι δύο να τήν έβρουν. Ο πατέρας Παρναγιάν σού γει πρόσ άναζητήρι περιπέτειες. Ο γιος του, μεγάλος πειρά, μένει μόνος στό Παρίσι κι' έρωτεύεται τρέλλα τήν κόρη της Άνναμπέλλας. Λοιπά τρέχει μεγαλώσει επίσης έτοιματάκι. Η Βασίλισσα Αικατερίνη τών Μεδίκων πού μισεί θανάτεια τή Βασίλισσα της Ναβάρρας Ίωάνα ντε Καμπερ, προκαλεί μια έπίσημ' τού λαού εναντίον της για να τήν έκάνωση ως Ούγενωτή. Ο άλλος όρος κατά της Βασίλισσας, μαινόμενος, άλλα έπεισέναι μέ γυνικό το σπαθί του και τήν σάσει ο Ζάν ντε Παρναγιάν, ο όποιος τήν έπομένη δέχεται για το κοτόρβια του από προσέ-σις να μη στην έστρε-σία τού Γκιζό, της Αικατερίνης τών Μεδίκων και της Βασίλισσας της Ναβάρρας, χρήματα και όωρα εκ μέ-ρους τών.

στρως σιά Ξεβ' άπ' το κελιά και βγήκε στό δρόμο. Ηταν βαθεία νύχτα πειά. Το Παρίσι κοιμόταν. Οι δρόμοι ήσαν έρημοι. Άλλοίμογο στόν τίμο και φιλήσυγο από τού θα τόλιωζε να βγή τέτοια ώρα Ξεβ'! Οι καθούριοι πού παρμάνονταν μέσα στό σκοτάδι θα τόν σκότωναν, και θα πετούσαν το πτώμα τού στό Ση-κωνάνα, άφού τού έταψωναν ότι είχε και δέν είχε άπάνιο τού... Έπαρε ναίνα παλλυγρά κανείς για να τόλιωξη να κληή τον περι-πατό τόν σε τέτοια ώρα στό σκοτεινά Παρίσινα στενοσόκια... Κι' όμως πλην τού Παρναγιάν κι' ένας άλλος διαβάτης βρόζιωναν τήν ώρα αήτη δολιμωτός μέσα στους Παρισινούς δρόμους. Ο Έρρίκος Μονισουρόν! Διπλόνομος καιά στο μαδιά του ο άποιος τόν συμ-φροών της Άνναμπέλλας, προχωρούσε άγρή-άγρή, κρατώντας σφι-χτά τή λαβή τού σπαθιού τόν με τόνα χέρι και μέ το άλλο, ένα νε-γάλο δίκοπο ζωνηγετιό μαζάρι.

Έξαινα, κοντά στην όδον Άγιον Διονυσίου, ο Έρρίκος σταμάτη-σε. Μιά συντροφιά έπαιτών άφάνη νεύχεται το άπάνια μέ-ρος. Μιλούσαν όλκι τώμα δυνατά κι' ο Έρρίκος γνώρισε τή φωνή τού δοκού ντ' Άνζού, τού αδελφού τού Βασιλέως. Ο Άνζού τέ-τοια ώρα στός δρόμους! Ποιά πήμαντα λοιπόν όλκι αυτοί οι ε-γγενείς;

Ο Έρρίκος τρίπασε σε μια σκοτεινή γωνία, τέντωσε τ' αυτιά του και σε λίγο γνώρισε και τούς άλλους εγγενείς. Ηταν ο Μοισ-βέρ, ο Μοζιρόν, ο Κελούς, Μιλούσαν δυνατά και γελοΐων.

- Λοιπόν, έλεγε ο ντ' Άνζού, είνε όωρα, Μοισβέρ;
- Σωστός άγγελος, έξοχώτατε.
- Και πος τήν λένε;
- Λοιζία. Ζή στην όδον αυτή μέ τή μητέρα της, ή όποια άκούει στό όνομα Άνναμπέλλα.

Άνναμπέλλα... Λοιζία... Ο Έρρίκος Μονισουρόν στηρίζεται στον τοίχο για να μη πέση. Άνναμπέλλα... Ηταν τ' όνομα της γυναικας π' άμαρτίσε ζώμα άνν' ζολασμένος, πού δεκαζή δολιμω-χρόνια τήν αναζητούσε κι' αιώ-τος κι' ο αδελφός τού Φραγκί-στος, καθένας χωριστά. Ηταν ή μοιραία γυναικιά, ή γυναικιά πού τήν χροΐσε άπ' τόν αδελφό τού, ή γυναικιά πού ποδοΐσε ζώμα όσο και τήν πρώτη στιγμή πού τήν είδε... Ηταν λοιπόν στό Παρί-σι ή Άνναμπέλλα; Θα τήν ξα-νάδεται; Κι' αυτοί οι εγγενείς τί σκοπιές είχαν πού πήμαντα τέ-τοια ώρα απί τής; Έπεστε να μάθη, με κάθε ήσυχία. Άφρησε τούς εγγενείς να προχω-ρήσουν και τούς πήρε ζαπιστό. Άν τοιμοΐσαν να κλάινον καζό στη γυναικιά πού ελάτρωσε χροΐνα κι' χροΐνα τόμα, θα όμοιοσε εναντίον τού και θα τήν ιεραρχιζότανε σκοτώνοντας κι' αυτό τόν αδελφό τού Βασιλέως... Κράτησε λοι-πόν σε μια γωνιά και περίμενε να δη τί θ' άπογινή.

Οι εγγενείς τράβηξαν ίσια προς τήν πόρτα τού σπιτιού ποΐνεσε ή Άνναμπέλλα. Μόλις όμως πλησίασαν, μια σκιά προβάλε μπροστά τού και μια φωνή έκαστησε γεμάτη θυμό και μανία:

— Μά το Βασιλιά... Μά τόν Πιλάτο... Πάμ' έδώ είσαστε, κί-μοι. Θ' αναχυστώ να σας διοΐσω μέ πολύ άσχημο τρόπο...

Ηταν ο Ζάν ντε Παρναγιάν.

— Ποιός είν' αυτός ο τρελλός; ρώτησε άπότομα ο αδελφός τού Βασιλέως δούξ ντ' Άνζου.

— Ένας χωρημένονος, έξοχώτατε, άπάντησε ο Μοισβέρ. Μά έγγονα σας, θα φήνη τόμα άμέσως από δύο μέ τις κλωτσιές.

Λέγοντας τά λόγια αυτά τράβηξε το σπαθί του και έπετέλι εναντί-ον τού Παρναγιάν. Μά ο Παρναγιάν δέν ήταν άπ' τούς άνδρού-πους πού τά χάνουν εύκολα. Τράβηξε κι' αυτός τή Ζαμπούτ του και κατέφερε εναντίον τού Μοισβέρ ένα γερό χτύπημα στό πρόσωπο. Ο Μοισβέρ ύποχώρησε ξεμονιζώντας άπ' τόν πόνο.

— Άθλιε, ούρλιαξε τόρα ο Μοζιρόν, θα σε μάθω εγώ να φέ-ρονται καλύτερα στους εγγενείς.

Μά ο Παρναγιάν τού πέρασε κι' αυτό το πέρα-πέρα το μπράτσο μέ το ξίφος του.

Ηταν πειά ή σειρά τού Κελούς, ο όποιος χιμώζε κατά τού Παρναγιάν μαινόμενος. Μά δέν πρόλαβαν να χτυπηθούν. Έπε-νέθη ο δούξ ντ' Άνζού.

— Άλ! Στάθος Κελούς... φώναξε. Είνε περιττόν να πεσο-χομώμαστε... Γύρισε κιόποιν στον Παρναγιάν και τού είπε:

— Κίρνε, ένοικίτε να φέρετε άπ' έδώ και να μάς άφήσετε να κλάινε τή δουλιέα μας;

— Μά τόν Πόντιο Πιλάτο, άπάντησε ειρωνικά ο Παρναγιάν.

Οι δύο ίππότες περίμεναν τόν Παρναγιάν σ' ένα ξερημικό μέρος τού Παρισιού...

αία τού Γκιζό, της Αικατερίνης τών Μεδίκων και της Βασίλισσας της Ναβάρρας, χρήματα και όωρα εκ μέ-ρους τών.

(Συνέχεια εκ τού προηγούμενου)

— Γιατί μάς κάνετε τήν ερώ-τησή αυτή, χωρίς; ρώτησε ο Μο-ζιρόν τόν Παρναγιάν.

— Γιατί αυτό το σπίτι μου άνη-κει και δέν θέλω να το κλητόνε, άπάντησε ο Ζάν. Δέν τόζω για τούτομα, καταλάβατε; Κι' ότως μού παρμάνει μάλιστα στη μνή-μη τού ζώβη τ' αυτιά!

— Τρελλός θάνα! φθόνησε ο Κελούς.

— Όχι, φίλοιό μου, δέν είμαι τρελλός, άποκριθήρα ο Παρ-ναγιάν. Σάς είβα να κλητόνε το σπίτι αυτό και να γελάτε. Κι' έ-πειδή δέν μού άρέσουν τά γέλια, σας παρμάνω να μού άδειάσετε τή γωνία. Άλλοιώς...

— Άλλοιώς; ρώτησαν ο Μοζιρόν κι' ο Κελούς.

— Άλλοιώς θ' σας κλάινω να γελάσετε πολύ άσχημα.

Οι τρεις άνδρες ήσαν ζαναμμένοι, έτοιμοι να χτυπηθούν. Μά το μέρος δέν ήταν κατάλληλο για μονομαχία. Γι' αυτό ο Μοζιρόν είπε στον Παρναγιάν:

— Άκουσε, κίρνε... Άφού θές σόνει και καιά να χτυπηθής μα-ζό μας, έλα αμίο το προί στις δέκα στό μικρό Πράτο. Θα σε πε-μώναμε εκεί.

— Θαρθό! είπε ξερύ ο Παρναγιάν. Χαιρώτες κητόπιν τούς δύο έκταρτάδες και μίρες στό ξενοδογείο τόν. Στο γεμάλι τόν ο-μως στημφογίριζε ή ίδια βασανιστική σκέψη: Γιατί κητόπιν οι ε-πίπορδα αυτοί το σπίτι της αγαπημένης τού Λοιζίας; Τι έσχεζόταν εναντίον της; Δυστυχία τούς άν τοιμοΐσαν να περάζον τήν αγνή και πάγκληη κόρη πού ελάτρωσε...

Ο Παρναγιάν ζήτησε ένα μουκιλά κρασί άπ' τόν ξενοδόχο τόν κι' άρχισε να πίνη. Πίνοντας όμως άντελέγηθη επί στό ξενοδο-γείο επικρατούσε έξαμειτική κίχησις. Τι συνέβαινε λοιπόν; Περιε-ργος εκ φήσεος ο έσπότης τρίπασε σ' ένα σκοτεινό κελιά. Κι' άπ' το μέρος αυτό είδε σε λίγο με φρήνη τούς πού γνώριστους αλλόμοις να σηκωσιάζον σε μια παρμωρη αίθουσα τού ξενοδογείου και να συννομοτίν συγχρόνως κατά τού βασιλέως. Ήσαν εκεί ο Μον-ισουρόν, ο λοχαγός τών σοματοφύλακων Κοσέν, ο διοικητής της Βασίλισσας Γκαλιέν, ο στρατάρχης Ταβίν κι' άλλοι, κι' άλλοι. Ο Παρναγιάν ήταν άνάστατος. Και πριν οι συννομώτα τελειώ-σουν τήν συννομία τούς για τήν έκθρόνισι τού Βασιλέως, γλύ-

Η ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ

Η ΤΡΟΜΑΚΤΙΚΗ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΓΕΦΥΡΑΣ ΤΗΣ ΑΓΓΕΡΗΣ

Τὴν ὥρα ποὺ ἓνα τάγμα Οὐσσάρων διάκειναι τὴν γέφυρα... Τὸ ἄγριο ξέσπασμα τῆς μπόρας. Τὸ χοντρὸ σιδερένιο παλαμάρι σπάζει! Τὸ γκρέμισμα τῆς γεφύρας μὲς' στὸ ποταμὶ... Τὰ ἀνθρώπινα τσαρμικά. Σπινεὲς ἀπεριγρᾶπτῆς φρίκης. Ἡ κότευσις τῶν πολιτῶν τῆς Ἀγγερῆς. Τὸ ἔργο τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδιῶν. Διακόσια ἐξεδεῖρητα θύματα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στις 16 Ἀπριλίου 1850, κατὰ τὴς ἐνδεκα τοῦ πρώτου ἑνα τάγμα Γάλλων Οὐσσάρων, προσερχόμενο ἀπὸ τὴν Νάντη, ἐπρόκειτο νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν κρημαστὴν γέφυρα τοῦ ποταμοῦ Μαιρ, ἡ ὁποία βρισκεῖται στὸ κέντρο τῆς πόλεως Ἀγγερῆς. Ἐνὸς ὁμοῦ οἱ πρώτοι στρατιῶτες ὤρμησαν νὰ προχωρήσῃ ἐπάνω στὴ γέφυρα, ἔξωθεν ὁ ἀνατολικὸς ἀνεμὸς ποὺ φυσοῦσε ἀπὸ τὸ πρῶτο μετεβλήθη σὲ πραγματικὴ λαίλαπα. Φυσοῦσε πάνω ἀπὸ τὸν ποταμὸ μ' ἰσχυρὰν δόξην, σηκώνοντας παύρηλα κίματα, συγχρόνως δὲ βροχὴ κατακλισημαία ὄρχισε νὰ πέφτῃ.

Τὸ τάγμα ἐθάβη κατὰ διμοιρίας. Οἱ στρατιῶτες ὁμοῦ, προχωρῶντας ἐπάνω στὴν γέφυρα πρὸς τὴν χτυπητὴν ἄγρια ἢ θύελλα, μαζεύονταν ὅσο κοντινέρα μπορούσαν ὁ ἓνας στὸν ἄλλον καὶ δὲν χροῦσαν πρὸς τὴς κανονικῆς ἀποστάσεις μεταξὺ τους. Ἐπίσης οἱ κλιμακῶν καὶ τὰ ἀτόματα κινήματα ποὺ προαίχοντο ὁ ἀνεμὸς στὴν γέφυρα, ἡ ὁποία, ὅπως εἶπαμε, ἦταν κρημαστὴ, ἔκανε τοὺς στρατιῶτες νὰ βαδίζον ὅσο πρὸ γρήγορα μπορούσαν. Κι' ἔτσι εἶχε συγκεντρωθεῖ ἐπάνω σ' αὐτὴ ἓνα πλήθος στρατιωτῶν, ποὺ δὲν μεγαλιτέρω ἂν τὸ κανονικῶς.

Οἱ τυλιγμένοι, οἱ σκαπνέει καὶ οἱ μοῦο ἀπὸ τοὺς μαρμαροῦς εἶχαν φθάσει πρὸς τὴν ἄλλη ἄκρην τῆς γεφύρας. Ἐξώθεν ἐκείνη τὴν στιγμὴ ὁμοῦ τὸ χοντρὸ σιδερένιο παλαμάρι ποὺ στήριζε τὸ ἐπάνω μέρος τῆς γεφύρας ἔσπασε κἀπὸ ἀπὸ τὸ φοβερὸ βῆμα τῶν στρατιωτῶν ἢ ἓναν κροῦτο ἔξωθεν ποὺ ἀντήχησε σὰν νὰ ἦταν κινεῖται. Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ἡ γέφυρα ἔφυγε πρὸς τὸ πλάι. Ἀμέσως οἱ στρατιῶτες ἔξ' ἐνοστήσαν ἐτρέξαν πρὸς τὴν ἀντιθέτη μεριά. Ἡ ὁμιδικὴ ὁμοῦ ἀπὸ τὴν κίνηση καὶ συγχρόνως τοῦ βῆμας σ' ἓνα μένος ἀνετέλεσε, ὅστε νὰ σπάσῃ καὶ τὸ ἄλλο παλαμάρι. Αὐτοῦς τότε ἡ γέφυρα μὲ ὅλους ὅσους βρισκόνταν ἐπάνω τῆς κρημαστῆς σπῆν ποταμοῦ, καὶ χάθηκε μέσα ἀπὸ βῆμας τῶν! Σὲ λίγο ὁμοῦ ξαναφάνηκε πάλι στὴν ἐπιφάνεια, σκεπασμένη ὑπόλοιπὴ ἀπὸ τοὺς διασκορπισμένους στρατιῶτες οἱ ὁποῖοι εἶχαν γαντζωθεῖ ἐπάνω τῆς καὶ προσπαθοῦσαν νὰ σωθῶν.

Ἡ γέφυρα εἶχε ὅλο τὸ δαπέδον τῆς ἔξωθεν καὶ ἐπομένως θὰ μπορούσε νὰ ἐπιπλέσῃ. Τὸ βῆμα ὁμοῦ τῶσων ἐκαιτοντάδων στρατιωτῶν ποὺ ἦταν λιωμένοι ἀπὸ τὴς καθῶς καὶ τὰ ξέφρανα ἀπὸ τοὺς διαφόρους σιδερένιους γάντζους μὲ τοὺς ὁποῖους ἦταν στερεωμένη, τὴν ἐμπόδιζαν νὰ σταθῇ στὴν ἐπιφάνεια τοῦ ποταμοῦ. Βούλιαξε λοιπὸν καὶ ξανασηρ-

γιατὶ ὄχι; Ἐχετε λοιπὸν ἰποθῆσεις ἔδω, κίριε; Γιὰ αὐτὸ ἐνὸς τὸ λέγατε αἰσῶς; Ἐχετε κἀπὸ δουλὴ βέβαια σ' αὐτὸ τὸ σπίτι;

— Ἐροδοτουλεῖα, κίριε.
— Ἐταί ξ...
— Φουζά. Καὶ τὸρα ποὺ ξηγηθήκαμε, θάγετε τὴν κολοσσὴ νὰ φήγετε;
— Ὁχι, κίριε.

— Ὁ δούξ ντ' Ἀνζὺν ἔξεμάνη.
— Προσέχετε, κίριε! φώναξε στὸν Παρτυγιάν. Λένε πῶς ὁ Βασιλεὺς εἶνε ποὺ ἀντιόμοιος. Ὁ ἀδελφὸς τὸν ὁμοῦ εἶνε ποὺ ἀντιόμοιος σ' αὐτὸν καὶ θὰ εἶνε τὸ ἀποδείξω ποὺ γρήγορα.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε, ἔξοχότητά.
— Ἄς τοῦ ἐπιτεθῶμε ὅλοι μαζί, πρότερον ὁ Κελουῦ.
— Ὁχι, ὄχι, πρόσταξε μὲ φωνὴ λυγρῆ ἀπὸ λύσσα ὁ ἀδελφὸς τοῦ Βασιλεῦς. Δὲν θὰ διασταυρῶν τὸ ξίφος μου μ' ἓναν ἰσχυρὸν. Κατόπιν δὲ στρεφόμενος στὸν Παρτυγιάν τοῦ εἶπε ἀπειλητικῶς:
— Κίριε ἀντάμωσα, κίριε. Θὰ λογαριαστοῦμε ποὺ γρήγορα.
— Ὅπως ἀγαπᾶτε, ἔξοχότητά, ἀπάντησε ὁ Παρτυγιάν.
— Ὁ δούξ ντ' Ἀνζὺν σ' ὁ Κελουῦ ἔβγαζαν κροῦτῶντας τοὺς πληγόμενους φίλους τους.

— Ὁ Ζάν ἔμεινε μὲ ὄρα ἀκόμα, μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χεῖρ μπρὸς στὴν πόρτα τῆς ἀγαπημένης τῶν Λουίζας. Κατόπιν τράβηξε πρὸς τὸ ἔξωδογιό του, βιηθιμένος σὲ σκέψεις. Τάχε βάλει μὲ τὸν δούδα ντ' Ἀνζὺν, τὸν ἀδελφὸ τοῦ Βασιλεῦς, τὸν διάδοχον τοῦ θρόνου. Θίχζε ἀσφάλως κατὰ ξυμπεροδῆματα.

— Ἄν μ' ἀνακαλύψῃ, νομιμοῦθε ὁ Ζάν, εἶμαι χαμένος... Μὰ εἶα πάλι ποῦθελαν νὰ μπουῖν στὸ σπίτι τῆς λατρεμένης μου... Ὁ νοσημὸν λοιπὸν ἡ δὲν ἔκαμα καλὰ; Καλὰ ἔκαμα. Ἐξ ὅσον μονάχῃ τὸ ποῦ μου νὰ μὴ μὲ ἀνακαλύψουν. Καὶ πρῶτα-πρῶτα θίχταν κροῦτῶντας ἀπὸ πᾶν ἄκρην στὸ ραντεβὺ τῶν κ.κ. Μοζιρόν καὶ Κελουῦ. Ἄν πληγῶνα θὰ μ' ἔπαιναν στὴ γάκα. Ἄς περμιμένον λοιπὸν ὅσο ἔθελον...

Μὲ τὴς σκέψεις αὐτῆς στὸ κεφάλι ἀποκοιμήθηκε ὁ Παρτυγιάν.

Τὴν ἴδια στιγμὴν βγήκε ἀπὸ τὴ γωνία ποῦξε τριπῶσαι καὶ ὁ Ἐροδὸς Μονιμορᾶν. Χίλιες διῶ σκέψεις στραφοῦρῶντες στὸ κεφάλι του καὶ τὸν ἔβλιναν. (Ἀκολοῦθε)

νόταν πάλι, ἐνὸς οἱ θεαταὶ τῆς τραγικῆς αὐτῆς σκηνῆς παρατηροῦσαν μὲ ἀπόγνωσι ἀπὸ τὴς ὄχθες πῶς καὶθε φορὰ ποὺ ξαναβγαίνε ἡ γέφυρα στὴν ἐπιφάνεια οἱ διασκορπισμένοι στρατιῶτες, οἱ ὁποῖοι εἶχαν γαντζωθεῖ ἀπάνω τῆς, ἦσαν πάντοτε λιγότεροι ἀπὸ πρῶν!

Μὰ καὶ ὁλόκληρος ὁ ποταμὸς ἀπὸ τὴν μιά ὡς τὴν ἄλλη τοῦ ὄχθῃ, ἦταν γεμάτος ἀπὸ στρατιῶτες ποὺ χτυποῦντοσαν μὲς τὸ νερὸ, ποὺ μαγνόντοσαν ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ προσπαθοῦσαν ν' ἀφαιχτοῦν ἀπὸ τὸ κροῦτο γιὰ νὰ σωθῶν. Οἱ ναυαγοὶ σὲ πολλῆς μερῆς ἀποτελοῦσαν μὴ μᾶλλον ποὺ εἰκοῖς μὲ τσαρμὰ σταφυλεῖ καὶ ἡ ὁποία χτυποῦσαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀπὸ τ' ἀφίσημα κίματα τοῦ ὀρηκτοῦ ποταμοῦ. Σὲ καὶθε χτύπημα ὁμοῦ τὰ τσαρμὰ αὐτὰ γινόντοσαν μικρότερα καὶ στὸ τέλος διεκλινοῦ ὀλότελα, γιὰτὶ οἱ διασκορπισμένοι στρατιῶτες ποὺ τ' ἀποτελοῦσαν, παρενοῦσαν ἀπὸ τὰ κίματα.

Μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ τὸν πόνο, τὴν ἀπελπισία καὶ τὴν ἀπόγνωση τῶν θεατῶν τῆς ἀπερῶστατης αὐτῆς σκηνῆς. Ἡ φωνὴς τους ἐνόηονταν μὲ τὴς φωνῆς τῶν θεμάτων καὶ κατέπαιναν τὸ βούημα τῆς καταγῆδος.

Πολλοὶ εἶχαν κατέθειν ἐπὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ καὶ περὶτοσαν στανίδες, δοκάρια καὶ καὶθε εἶδος ἔξωλα πρὸς τοὺς ναυαγούς, ἐνὸς οἱ ναυτικοὶ προσπαθοῦσαν νὰ τοὺς συνδράμουν μὲ τὴς βάρκες τους.

Ἡ περισσότερῆς ὁμοῦ ἀπ' αὐτῆς τὴς βάρκες ἦσαν χωρὶς κροῦτῶν καὶ ἔτσι οἱ βαρζάρηδες ἐναντιόσαν ἄδικα τὴς δυνάμεις τους, προσπαθοῦντας νὰ κερῶνουν τὴν ἀντίστασιν τοῦ ρεῖματος καὶ τοῦ ἀνεμοῦ. Ἡ ἰσὴς βάρκες, ἀν ὄχι καὶ περισσότερῆς, ἀπὶ νὰ προχωροῦσαν πρὸς τὸ μέρος τῆς γεφύρας, παρενοῦσαν ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ ρεῖματος. Μόνον μὴ ποταμῶνα βάρκα χωρὶς κροῦτῶν, ποὺ τὴν διεκλινοῦν τέσσερες εὐρωπῶται ναυτικοὶ, κατορθώσαν νὰ φθάσῃ ὡς τὸν τόπον τῆς καταστροφῆς. Μόλις ὁμοῦ οἱ ναυτικοὶ ἄρῃσαν τὰ κροῦτῶν τους γιὰ νὰ σώσῶν τοὺς ναυαγούς, ἓνα μεγάλο κίμα πλημμύρας τὴν βάρκα καὶ τὴν ἐθόβλιαξε. Οἱ ναυτικοὶ ἀναγκάστηκαν τότε νὰ φθοῦν στὴν ξηρὰ κολιπῶντας. Προηγουμένως ὁμοῦ ἄρῃσαν κἀπὸ τὴς τοὺς καὶ ἀπὸ ἓνα στρατιῶτη καὶ τὸν ἐβόλαξε μαζὺ τοῦ ἔξω.

Ἄν τὸ ποτάμι ἦταν γαλῆνιο καὶ δὲν φυσοῦσε ὁ φοβερὸς αὐτὸς ἀνεμὸς, ἡ καταστροφὴ θὰ ἦταν χωρὶς ἄλλο ποὺ μικρότερη. Γιὰτὶ οἱ περισσότερῆς στρατιῶτες, γαντζωμένοι ἀπὸ τὴν γέφυρα ἡ ἀπὸ τ' ἄλλα ἔξωλα ποὺ τῆς ἔφραζαν, θὰ μπορούσαν νὰ κροῦτοῦν στὴν ἐπιφάνεια ἐπὶ ἀρετῆς ὄρα, καὶ ἔτσι θὰ πρόφθαναν νὰ φτάσῶν ἢ βάρκες κοντὰ τους καὶ νὰ τοὺς σώσῶν. Μὲ τὸν δυνατὸ ὁμοῦ αὐτὸ ἀνεμὸ οἱ ναυτικοὶ ποὺ ὀδηγοῦσαν τὴς βάρκες ἔχασαν ποῦτῆς στιγμῆς ὡς ὅσον νὰ φθάσῶν στὸν τόπον τῆς καταστροφῆς. Καὶθε στιγμὴ τοῦ περνοῦς στοίχιζε τὴν ἔξω σὲ δεκάδες στρατιῶτων ποὺ χάνονταν κἀπὸ τὰ κίματα γιὰ νὰ μὴν ξαναβροῦν πρὸς τὴν ἐπιφάνεια.

Ὅσοπο ὁλόκληρος ὁ πληθύνος τῆς Ἀγγερῆς, ἔδειξε στὴν περιστάσει αὐτὴ μοναδικὴ αὐτοθῆσια. Γυναῖκες ἔμειναν ὡς τὴν μέση μέσα στὸ νερὸ μὲ κίονο νὰ παρασηροῦν καὶ αὐτῆς ἀπὸ τὸ ὀρηκτὸ ρεῖμα καὶ ἄλλων στανίδες πρὸς τοὺς ναυαγούς. Παιδιὰ ἀνέβαιναν καθυλακτικῶς σὲ ἄλλες στανίδες καὶ, χρησιμοποιῶντας τὰ πόδια τους γιὰ κροῦτῶν, ἄρῃσαν τοὺς μισπονημένους στρατιῶτες, οἱ ὁποῖοι μόνον κροῦτοσαν σκαπινοδικὰ τὰ χέρια τους καὶ τοὺς τραβοῦσαν ἔξω ἀπὸ τὸ νερὸ.

Μόλις ἔβγαζαν ἓνα στρατιῶτη στὴν ξηρὰ, ὅλοι ἔτρεξαν γιὰ νὰ τὸν περιποῦν καὶ νὰ τοῦ προσφέρῶν ὄσον στὸ σπίτι τους. Οἱ κροῦτῶν τῆς Ἀγγερῆς εἶχαν κατέθει ὅλοι στὴν ἀεροστασιμὰ καὶ προσπαθοῦσαν νὰ ἐπαναφέρῶν στὴν ἔξω τοὺς μισπονημένους καὶ νὰ ἐπιδέσῶν τὰ τραύματα τῶν ἄλλων.

Ἀπὸ τὰ πτώματα ποὺ βρέθησαν τὴν ἴδια μερὰ καὶ τὴν ἐπομένη, ἀπεδείχθη πῶς οἱ περισσότερῶν στρατιωτῶν δὲν εἶχαν πέθαναι ἀπὸ πνιγμὸ, ἀλλὰ εἶχαν σκοποῦθαι, εἶτε χτυπῶντας τὰ κεφάλια τους κατὰ τὴν πτώσι, εἶτε πληγόμενοι ἀπὸ τὴς ξιφολόγης καὶ τὰ ντουφέκια τους. Μεταξὺ τῶν ἄλλων βρέθηκε καὶ τὸ πτώσι ἑνὸς στρατιῶτη, στὸν ὁποῖον, κατὰ τὴν ὄρα τῆς πτώσεως, εἶχε χροῖε μὲ τὴν ὄρα στὴν πλάτη του ἡ κίονη τοῦ ντουφεκιῦ του, ὅστε εἶχε τραπῆσαι ὁλόκληρο τὸ θώρακα καὶ εἶχε βρεῖ μπρὸς στὸ στήθος του!

Ἡ τραγικὴ αὐτὴ καταστροφὴ εἰσοῖσε τὴν ἔξω σὲ διακόσιους ἐξήντα ἑνῆρα στρατιῶτες καὶ σὲ τέσσερες ἀξιοιωτιστοῦς. Οἱ πληγόμενοι ἦσαν μόνον πενήντα ἑπτὰ.

Ἡ κρημαστὴ γέφυρα τῆς Ἀγγερῆς εἶχε κατασκευασθεῖ ἐνδεκα χρόνιαν πρὶν ἀπ' τὴν καταστροφὴ. Εἶχε μήκος συνολικὸ ἐκατὸ μέτρον καὶ κροῦτοσαν ἀπὸ τέσσερα σιδερένια παλαμάρια ποὺ ἐστηρίζοντο σὲ στύλους ἀπὸ χυσοῖδον.

